

FINANSDEPARTEMENTET

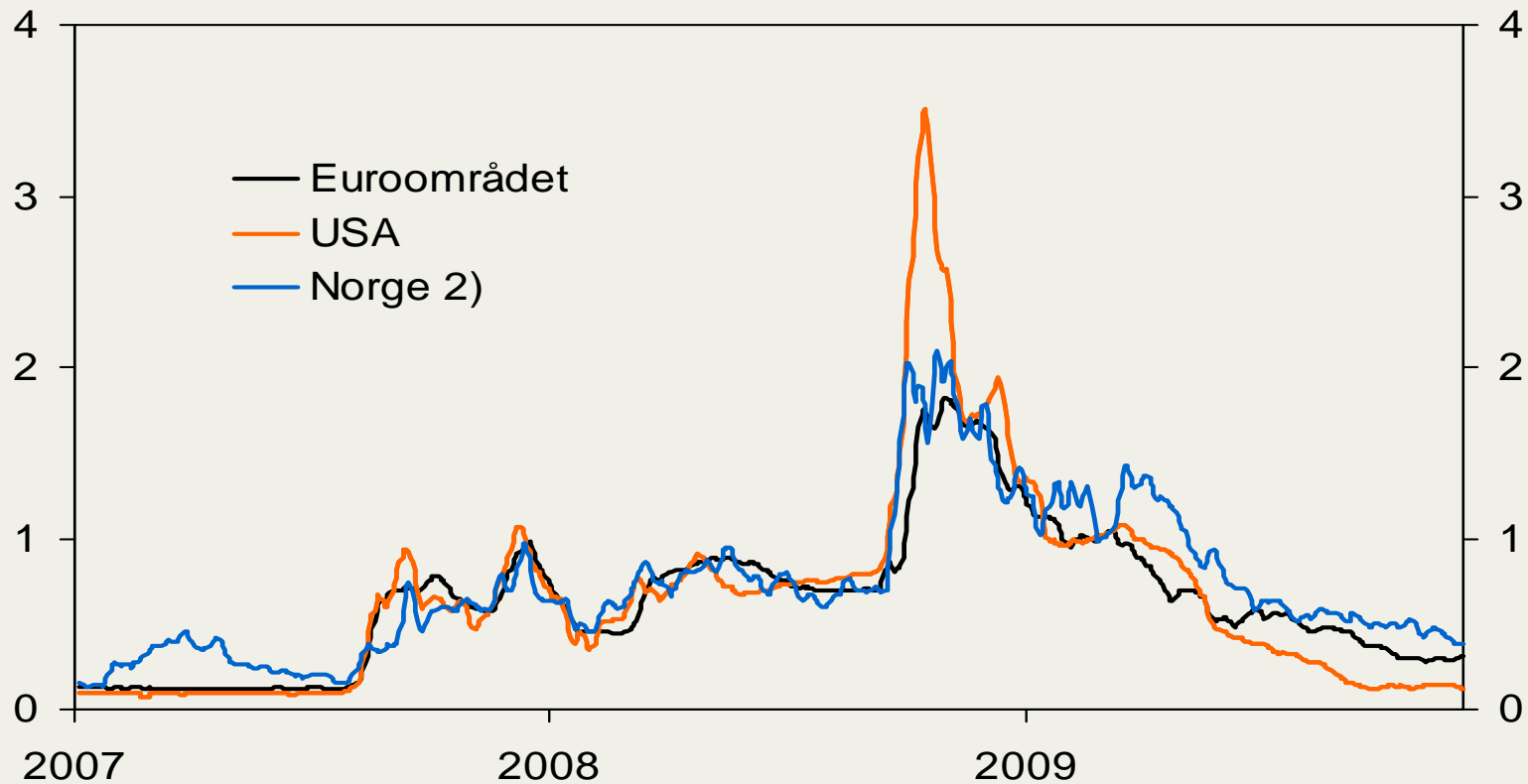
Noen økonomiske perspektiver sett fra Finansdepartementet

Statssekretær Hilde Singaas

12. februar 2010

Etter nær sammenbrudd i det finansielle systemet høsten 2008 bedret situasjonen seg gjennom 2009

Påslag i pengemarkedet.¹⁾ Tre måneders løpetid

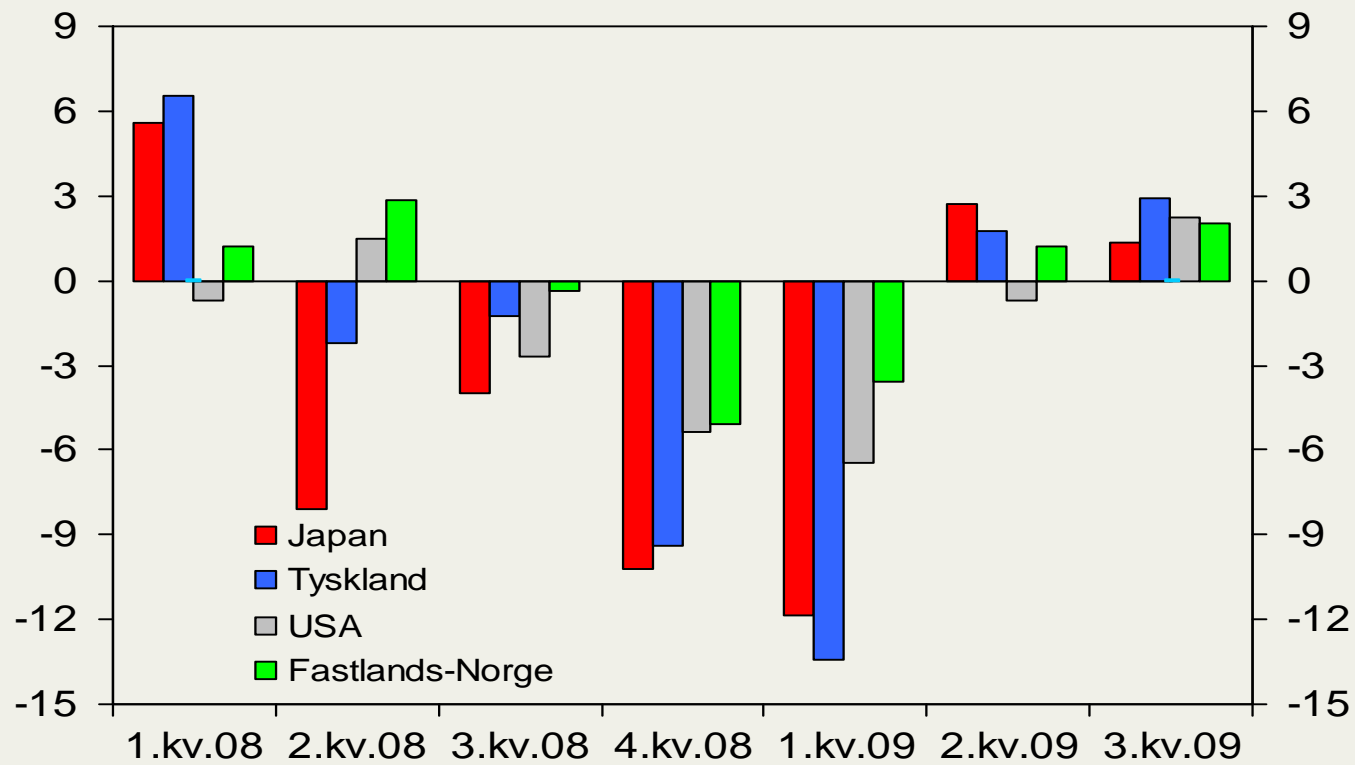

¹⁾Forventet styringsrente er avledet fra Overnight Indexed Swap (OIS) renter

²⁾Anslag

Tilbakeslag i økonomisk aktivitet snudd til forsiktig oppgang

BNP-vekst fra kvartalet før. Sesongjustert årlig rate. Prosent

Kraftige finanspolitiske tiltak under tilbakeslaget innebærer at offentlig gjeld nå øker raskt i OECD-området

- Strukturelt underskudd økt med 4 p.p. OECD-området
- Offentlig gjeld passerer 100 pst. av BNP i 2010
- Store underskudd og rask gjeldsøkning gir fare for høye renter (Hellas), som vil gjøre situasjonen vanskeligere

Strukturelt underskudd og bruttogjeld, % av BNP

	2007	2008	2009	2010	2011
Underskudd:					
USA	3,3	6,0	8,8	8,8	8,0
Euro	1,5	2,1	3,7	4,4	4,3
Japan	3,9	4,7	6,5	7,0	8,2
OECD	2,5	4,0	6,3	6,6	6,3
Memo: Norge	3,5	4,2	7,2	7,8	
Bruttogjeld:					
USA	61,8	70,0	83,9	92,4	99,5
Euro	70,9	73,2	81,8	88,3	93,2
Japan	167,1	172,1	189,3	197,2	204,3
OECD	73,1	78,4	90,0	97,4	103,5

Kilde: OECD og Finansdepartementet.

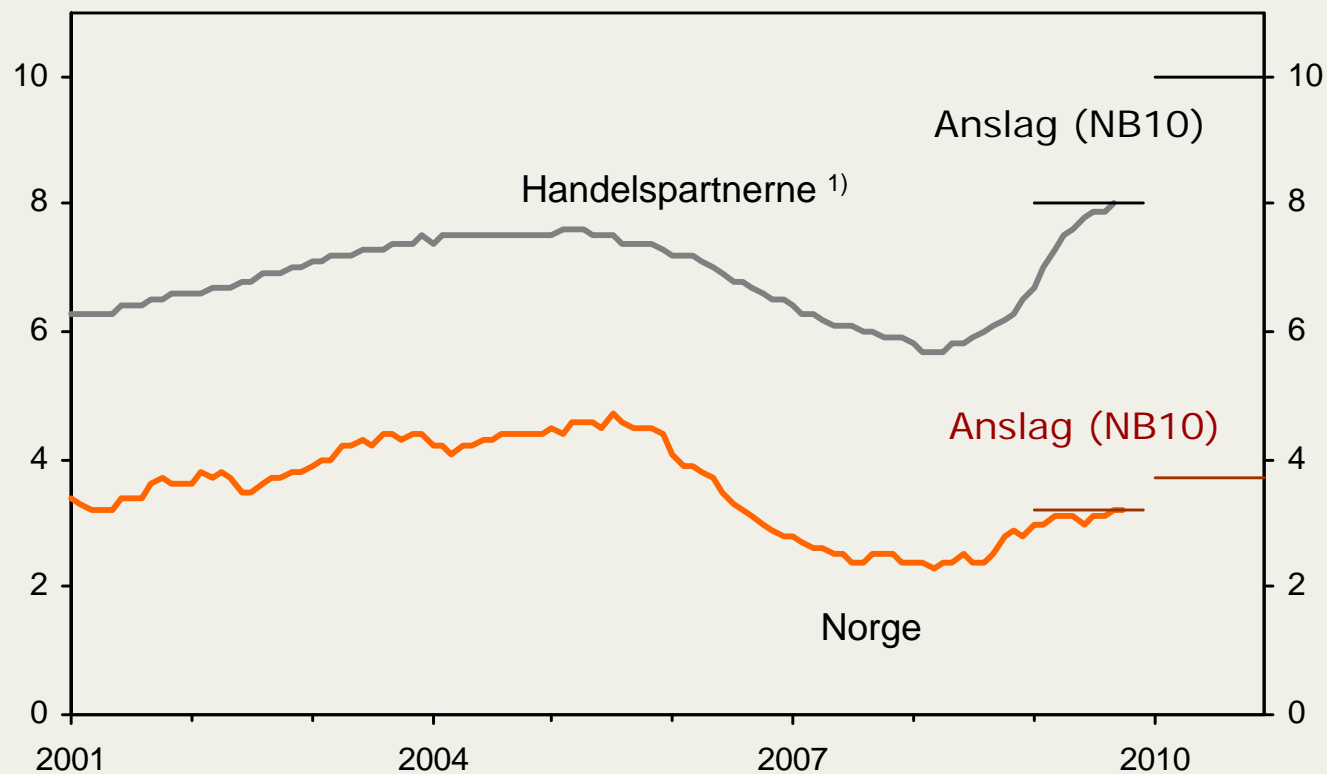
Lysere utsikter, men fortsatt stor usikkerhet

Utfordringer:

- Hvordan få til selvdrevet vekst?
- Høy og økende statsgjeld i mange land
- Hvor raskt skal finanspolitikken strammes inn?
- Når kan rentene settes opp?

Høyere arbeidsledighet, men fortsatt moderat

Arbeidsledighet. Sesongjusterte månedstall. Prosent av arbeidsstyrken

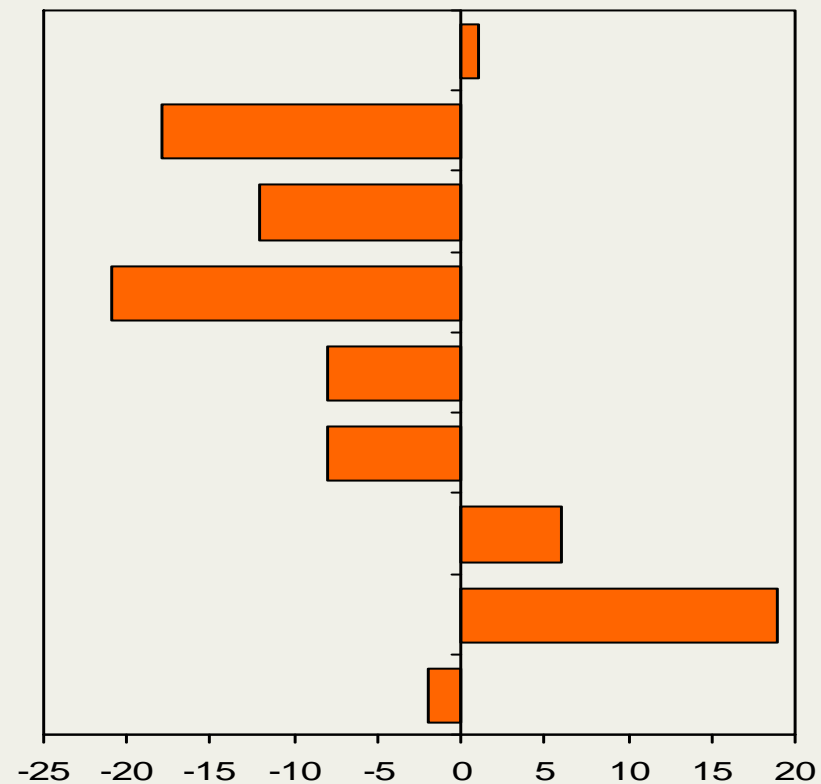

1) Vektet gjennomsnitt for Norges 15 viktigste handelspartnere

Men noen næringer hardere rammet enn andre ...

Sysselsetting. Endring fra 3. kv.2008 til 3. kv.2009. 1 000 personer

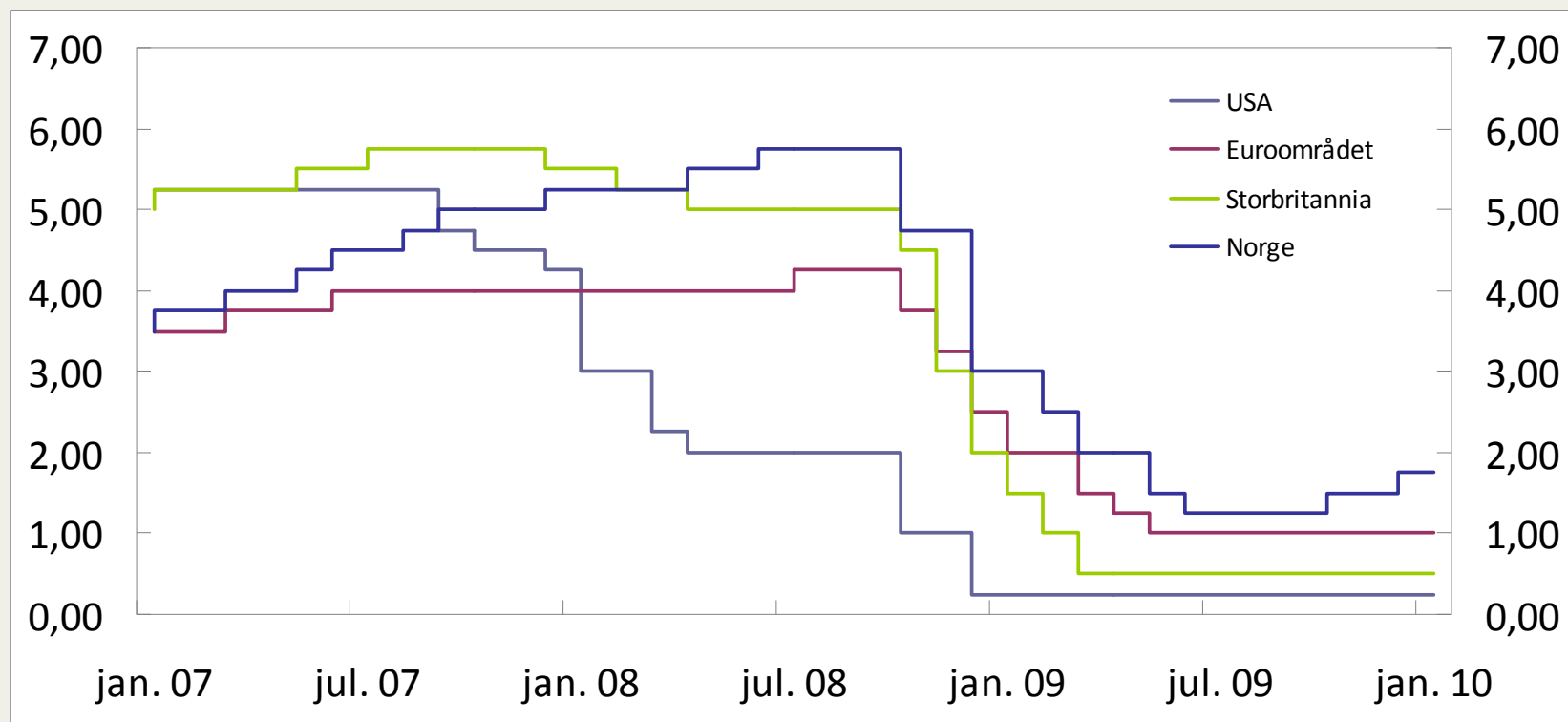
Oljeutvinning og bergverk
Industri
Bygge- og anleggsvirksomhet
Varehandel, hotell og restaurant
Transport, kommunikasjon
Finansielle, eiendoms- og forr. tjenester
Statsforvaltningen
Kommunal forvaltning
Øvrig

Norge har blitt klart mindre rammet av finanskrisen enn de fleste andre land

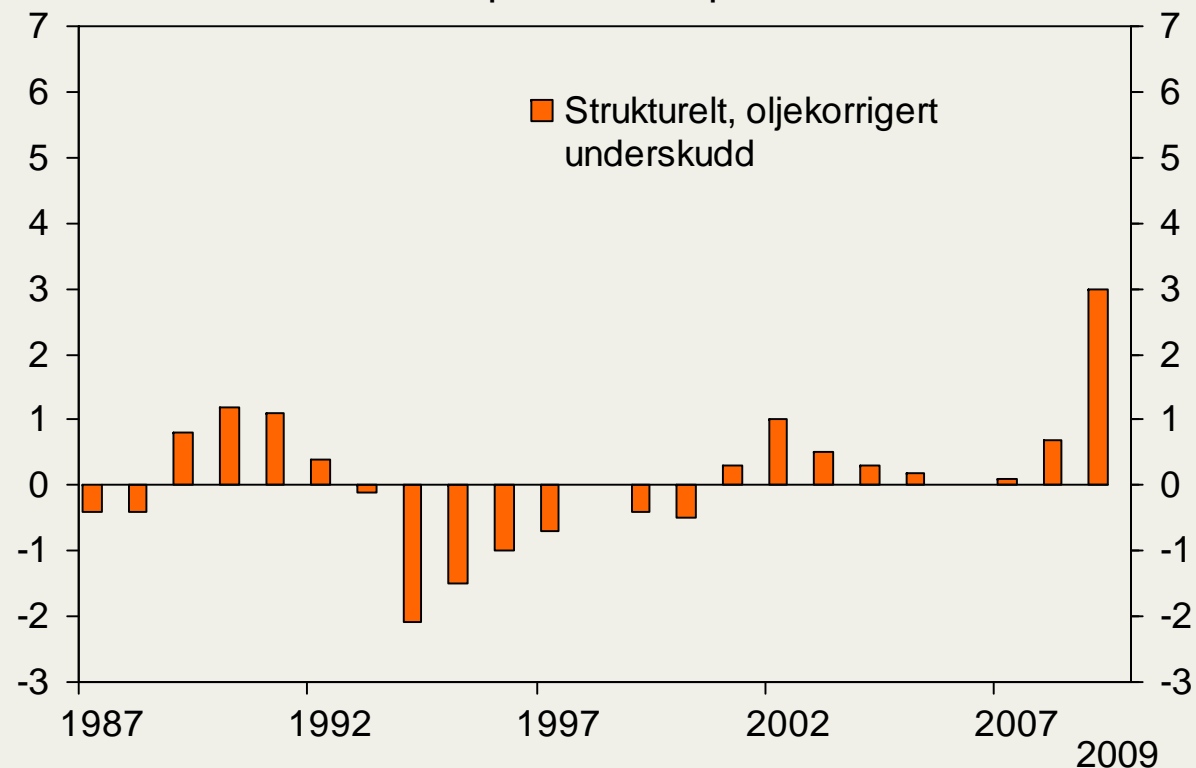
- God og sammenhengende regulering av hele finanssektoren
- Forsvarlig politikk gjennom mange år innenfor et godt rammeverk for den økonomiske politikken
- Stor offentlig sektor
- Gode statsfinanser
- Gunstig næringsstruktur
- Iverksatte politikktiltak på tre fronter; finansmarkedene, pengepolitikken og finanspolitikken

Kraftige rentenedsettelse fra Norges Bank

Svært ekspansiv finanspolitikk for å møte tilbakeslaget

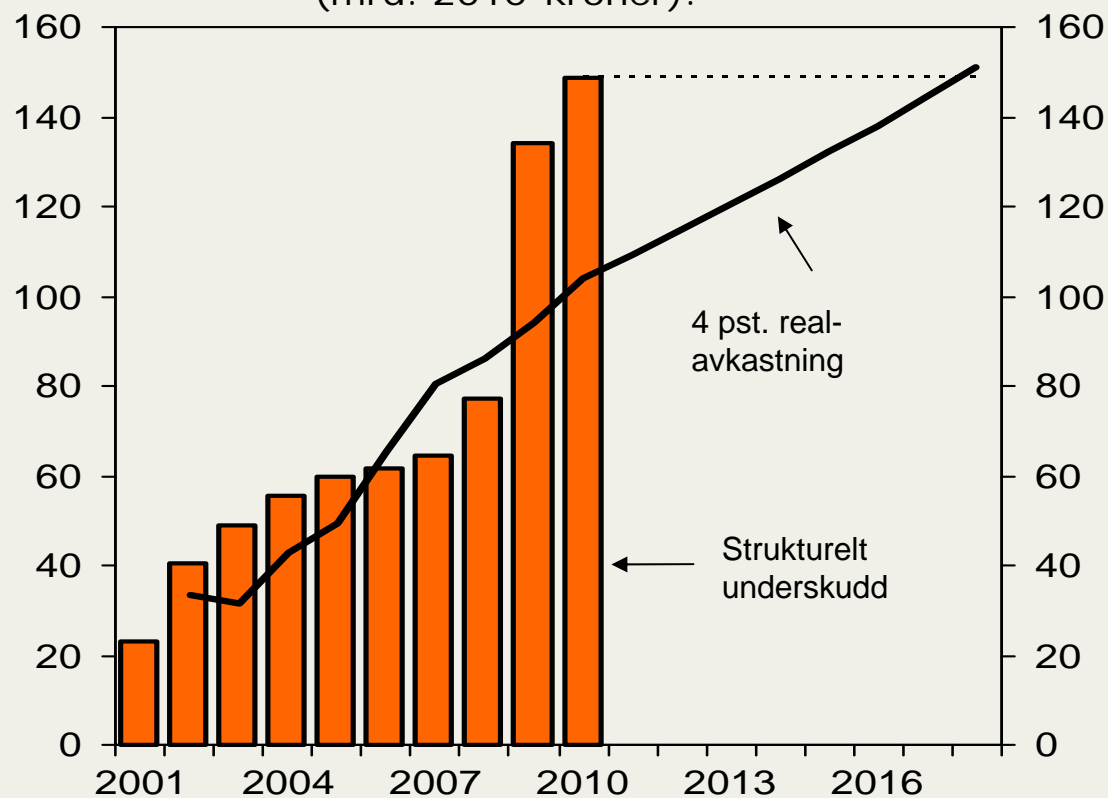
Finanspolitisk impuls¹⁾

1) Endring i strukturelt, oljekorrigert underskudd i pst. av trend-BNP for Fastlands-Norge. Prosentpoeng

Krevende budsjettutfordringer

Bruk av oljepenger og forventet fondsavkastning
(mrd. 2010-kroner).

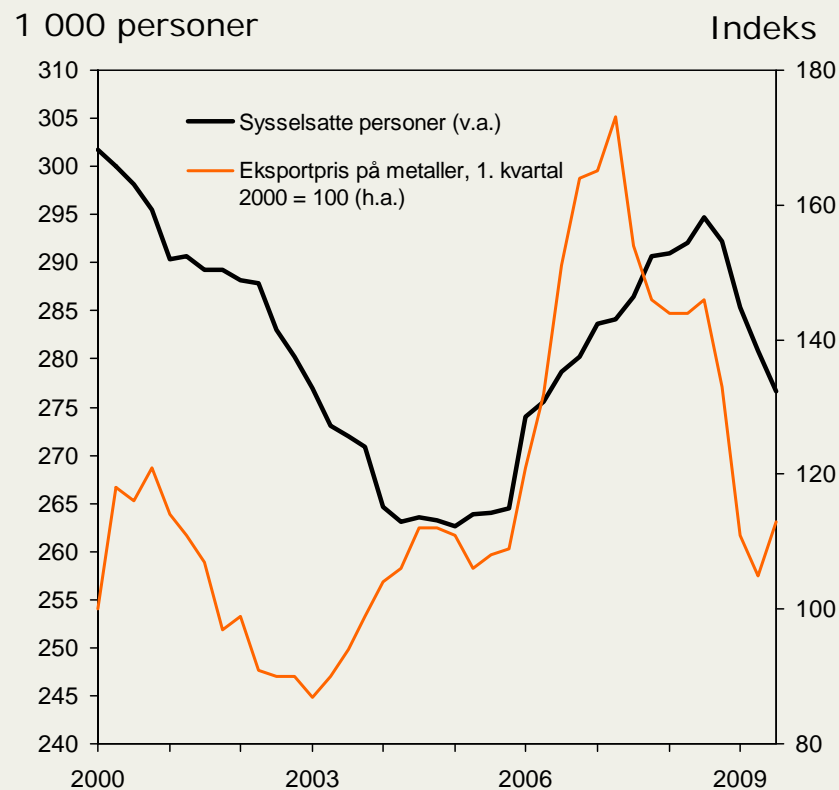

Kilde: Nasjonalbudsjettet 2010

Hensynet til de konkurranseutsatte næringene tilsier en gradvis normalisering av bruken av oljepenger

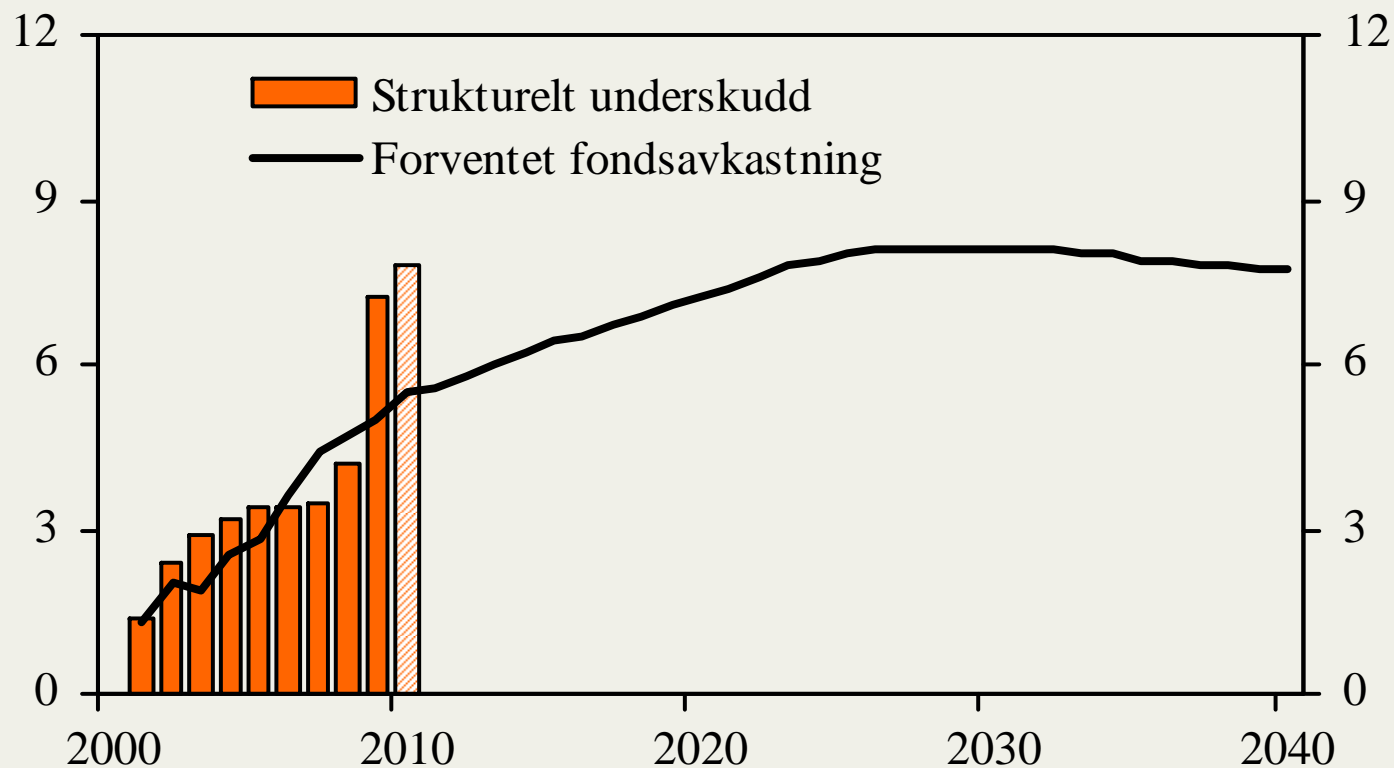
- Det internasjonale tilbakeslaget har rammet industrien ved:
 - Lavere etterspørsel
 - Lavere priser
- En ytterligere styrking av kronen vil forverre situasjonen

Sysselsetting i industrien og priser på eksport av metaller i norske kroner

Også langsiktige budsjettensyn tilsier en normalisering av bruken av oljepenger

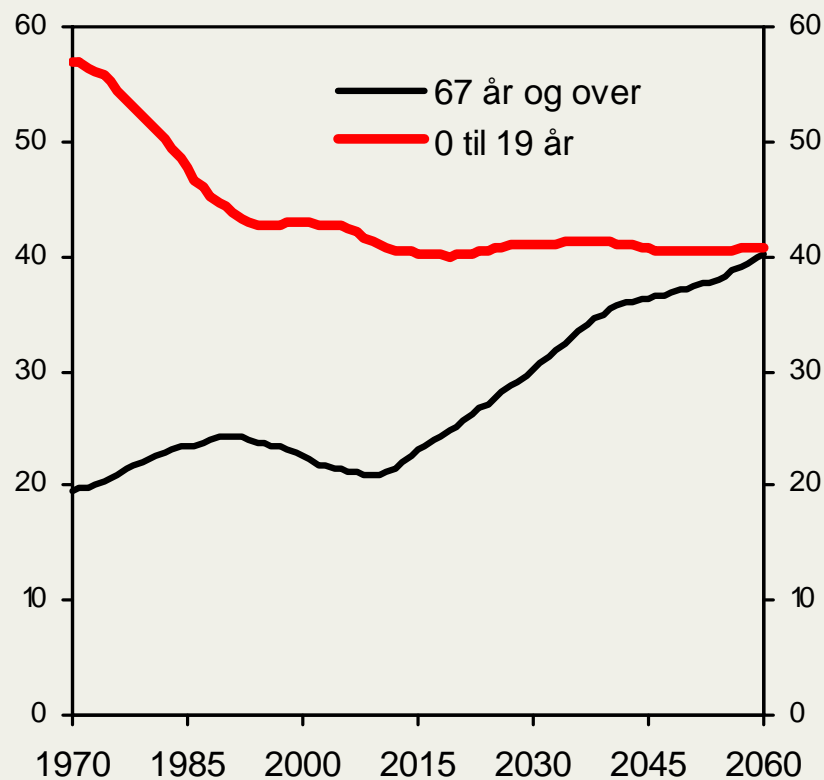
Forventet realavkastning av Statens pensjonsfond – Utland og strukturelt underskudd. Prosent av trend-BNP for Fastlands-Norge

Store utfordringer knyttet til en aldrende befolkning

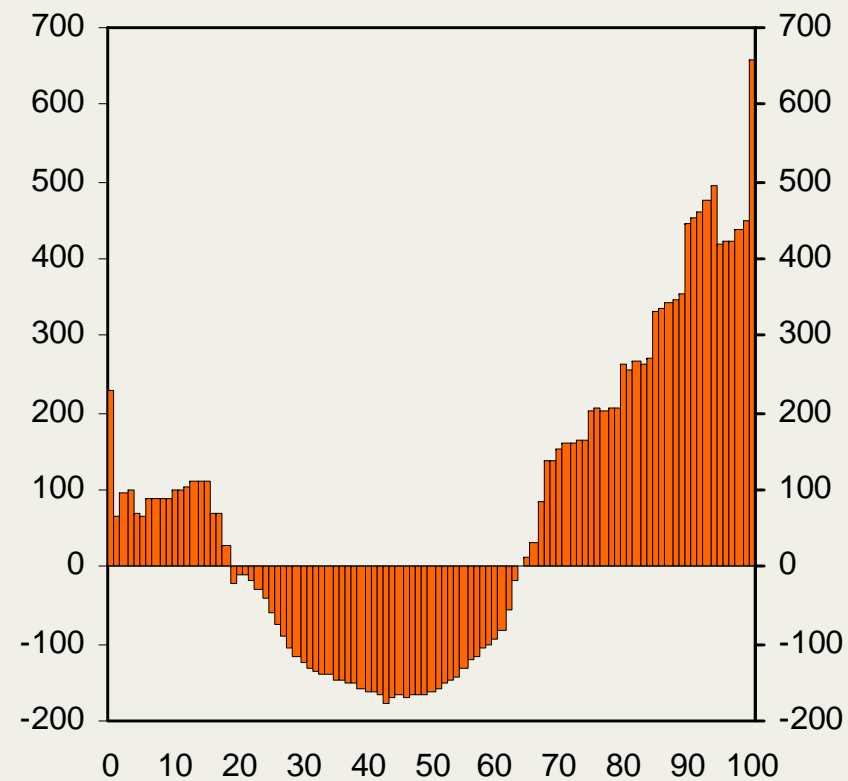
Forsørgelsesbyrde

Antall eldre og antall unge i forhold til antall personer i yrkesaktiv alder (20- 66 år). Prosent

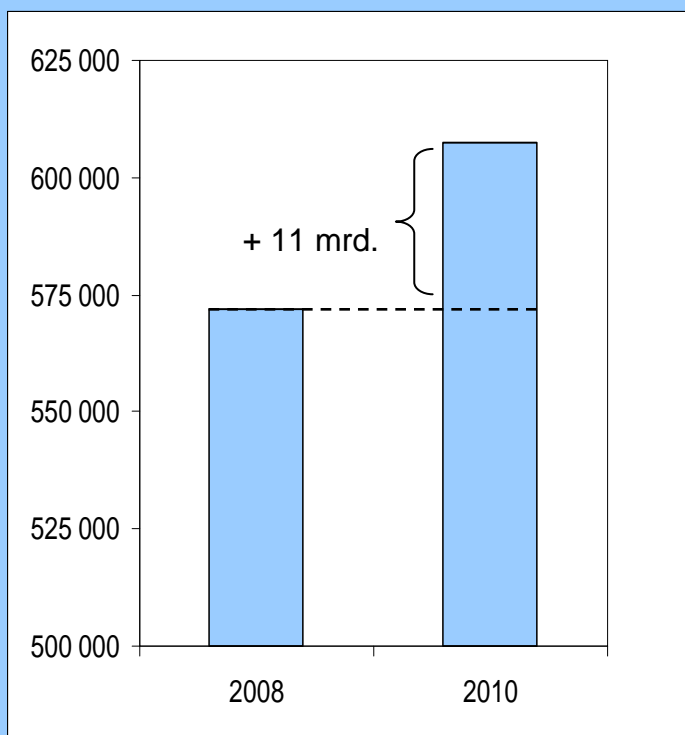
Netto overføringer

Etter alder i 2009. 1000 kroner

Gevinstpotensialet ved reformer kan være stort

Hvis antall personer på helserelaterte ytelser i 2010 var på 2008-nivå, ville utgiftene vært 11 mrd. kroner lavere

Antall personer på helserelaterte ytelser

- Pensjonsreformen er ikke nok til å sikre bærekraftige offentlige finanser
- Må særlig se på helserelaterte stønadsordninger. Gevinsten ved å få flere tilbake i arbeid er svært stor:
 - Økt inntekt for den enkelte
 - Sosial inkludering
 - Reduserte trygdeutgifter
 - Økte skatteinntekter
- Blir vi egentlig sykere og sykere?

Krevende, men fullt mulig å vende tilbake til 4-prosentbanen

Strukturelt, oljekorrigert budsjettunderskudd og forventet fondsavkastning. Prosent av trend-BNP for Fastlands-Norge

